

ІНСТИТУЦІОНАЛІЗАЦІЯ ПОЛІЦІЇ ЗАХИСТУ ТВАРИН (ЗООПОЛІЦІЇ) ЯК ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИСХІДНИЙ УПРАВЛІНСЬКО-ПРАВОВИЙ ТРЕНД

Стаття присвячена осмисленню артикульованих окремими європейськими країнами доктринальних та інституційно-правових засад створення поліції захисту тварин (зоополіції). Особлива увага приділена обґрунтуванню шляхів новелізації вітчизняного законодавства, а також з'ясуванню можливостей модернізації чинного національного механізму запобігання і протидії жорстокому поводженню з тваринами через посилення інституційної спроможності уповноважених органів публічної влади і налагодження партнерської взаємодії між усіма дотичними суб'єктами.

Ключові слова: поліція захисту тварин (зоополіція), жорстоке поводження з тваринами, зоозахисна діяльність, законодавство у сфері захисту тварин.

Проневич О. С.,

головний науковий співробітник центру вивчення проблем адаптації законодавства України до законодавства ЄС юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка доктор юридичних наук, професор

Захист тварин є важливим індикатором рівня цивілізованості суспільства. В Україні створено ґрунтовану на європейських стандартах нормативно-правову базу у сфері захисту тварин, зокрема ухвалено Закон України «Про захист тварин від жорстокого поводження» від 21 лютого 2006 року [1], ратифіковано Європейську конвенцію про захист домашніх тварин від 13 листопада 1987 року [2] тощо. Водночас упродовж останнього часу значно почастішали випадки жорстокого поводження з тваринами, у тому числі їх умертвіння жорстокими методами. Негативними наслідками цих процесів є толерування та поширення брутальної моделі поведінки, підвищення рівня тривожності й погіршення психоемоційного стану населення, зневіра у здатності держави ефективно забезпечувати публічний порядок і безпеку тощо. Саме тому в суспільстві назрів запит на запровадження дієвих механізмів захисту тварин. Зокрема, дедалі наполегливіше наголошується на необхідності створення зоополіції (електронні петиції до Президента України від 5 вересня 2015 р. № 22/002929-еп [3] та від 7 квітня 2016 р. № 22/022940-еп [4]; електронна петиція до Київської міської ради від 28 липня 2016 р. [5]), запровадження для поліцейських спеціальних

навчальних курсів, присвячених проблемам зоозахисної діяльності (ініціатива Всеукраїнської служби рятування домашніх, диких та екзотичних тварин «Добрий дім Фельдман Еко-парк» [6]) тощо.

Незважаючи на суттєве поживлення суспільного дискурсу щодо вдосконалення інституційно-правового забезпечення захисту тварин, в юридичній науці зазначеній проблемі належної уваги донині не приділялося. Натомість успішне функціонування в окремих європейських країнах спеціалізованих поліцейських, або квазіполіцейських, органів зоозахисної спрямованості зумовлює необхідність з'ясування перспектив апробації зарубіжних практик на вітчизняному ґрунті.

Метою статті є осмислення артикульованих сучасними європейськими демократіями доктринальних та інституційно-правових засад створення поліції захисту тварин (зоополіції). Особлива увага приділена пошуку шляхів новелізації вітчизняного законодавства у сфері захисту тварин і модернізації національного зоозахисного механізму.

В Україні існує фрагментований державний механізм захисту тварин. Стрижневим суб'єктом зоозахисної діяльності законодавчо визначена Національна поліція. Відповідно до статті 32 Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження» передбачено обмежені повноваження Національної поліції щодо забезпечення дотримання цього Закону, а саме: нагляд за дотриманням порядку вихову домашніх тварин (собак) у громадських місцях; життя

відповідних заходів у разі порушення законодавства про порядок поводження й утримання домашніх тварин; застосування в установленому Законом України «Про Національну поліцію» порядку вогнепальної зброї для відбиття нападу тварин, які загрожують життю і здоров'ю особи чи поліцейського [1]. Зауважимо, що Законом України «Про Національну поліцію» закріплено диференційоване застосування/використання спеціальних засобів або вогнепальної зброї для відбиття нападу/знешкодження тварин залежно від рівня створюваної ними потенційної або реальної загрози для охоронюваного суспільного блага. Так, Законом поліція уповноважена застосовувати окремі спеціальні засоби як поліцейські заходи примусу, а саме: електрошокові пристрої контактної та контактнo-дистанційної дії для «відбиття нападу тварини, що загрожує життю і здоров'ю особи чи поліцейського» (абзац б пункту 6 частини 3 статті 45); пристрої для відстрілу патронів, споряджені гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертальної дії для «знешкодження тварини, яка загрожує життю чи здоров'ю людей, у тому числі поліцейського» (абзац е пункту 10 частини 3 статті 45). Натомість згідно з пунктом 13 статті 46 Закону України «Про Національну поліцію» прямо встановлено, що поліцейський може використати вогнепальну зброю як найбільш суворий захід примусу для «подання сигналу тривоги або виклику допоміжних сил, або для знешкодження тварини, яка загрожує життю чи здоров'ю поліцейського чи

інших осіб» [7]. Отже, законом не передбачено вжиття поліцією системних заходів у сфері захисту тварин (наприклад, не йдеться про виявлення та усунення причин, що детермінують жорстоке поводження з тваринами або неправильне їх утримання, ініціювання і реалізацію поліцією інформаційно-превентивних заходів у зазначеній царині, координацію зооохисної діяльності державних і неурядових інституцій тощо).

Зооохист також віднесено до компетенції Державної екологічної інспекції України (Держекоінспекції), що є «центральною органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра екології та природних ресурсів і який реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів». Згідно з частиною 2 пункту 3 Положення про Державну екологічну інспекцію України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 р. № 275, до основних завдань цього органу державної влади належить здійснення в межах передбачених законом повноважень державного нагляду (контролю) за додержанням вимог законодавства щодо раціонального використання, відтворення й охорони об'єктів тваринного і рослинного світу, а також ведення мисливського господарства та здійснення полювання. Практичне виконання цих завдань покладено на державних інспекторів України з охо-

рони навколишнього природного середовища (керівників структурних підрозділів, їхніх заступників і головних спеціалістів Держекоінспекції, «які безпосередньо проводять перевірки, обстеження та здійснюють інші контрольні-наглядові заходи»), наділених правом «носіння форми встановленого зразка, вогнепальної зброї». Держекоінспекція зобов'язана взаємодіяти з правоохоронними органами, залучаючи їх працівників до здійснення заходів з державного нагляду (контролю), передаючи правоохоронним органам матеріали про діяння, в яких вбачаються ознаки кримінального правопорушення, а також доставляючи осіб, які вчинили порушення вимог законодавства з питань, що належать до її компетенції, до правоохоронних органів, органів Держприкордонслужби або виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, якщо особу порушника неможливо встановити на місці вчинення правопорушення [8]. Аналітики аргументовано наголошують, що навіть за наявності окремих правових інструментів Держекоінспекція неспроможна забезпечити належний рівень захисту тварин.

Опікуватися захистом тварин від жорстокого поводження також покликані громадські інспектори з охорони довкілля. Відповідно до статті 33 Закону України «Про захист тварин від жорстокого поводження» громадські інспектори з охорони довкілля наділені повноваженням складати протоколи за фактами жорстокого поводження з тваринами та направляти їх для розгляду до Держекоінспекції, брати участь у проведенні спільно

з працівниками державних установ ветеринарної медицини рейдів і перевірок додержання усіма суб'єктами законодавства про захист тварин від жорстокого поводження, а також надавати допомогу при реалізації відповідних превентивних заходів [1]. Практика свідчить, що ефективність громадських інспекторів невисока. Це переважно зумовлено необхідністю суміщення даної діяльності з основною роботою, а також відсутністю повноважень на застосування легітимного примусу.

Недержавний зоозахисний сектор загалом неспроможний забезпечити ефективний громадський контроль у сфері захисту тварин від жорстокого поводження. Натомість він відіграє важливу роль в артикуляції обґрунтованих пропозицій щодо імплементації цивілізованих підходів до розв'язання існуючих проблем. Останнім часом громадськість дедалі активніше апелює до новітніх європейських практик активнішого залучення поліції до зоозахисної діяльності.

У зазначеному контексті особлива увага приділяється феномену Нідерландів, де 30 листопада 2006 року вперше у світовій практиці було забезпечено представництво в парламенті партії захисту тварин (*Partij voor de Dieren*). На парламентських виборах 15 березня 2017 року ця політична сила виборола 5 місць у Палаті представників. Завдяки консолідованому лобюванню проблем захисту тварин 2011 року в структурі національної поліції Нідерландів було засновано Управління захисту тварин у складі 125 поліцейських (з перспективою розширення до 500 працівників),

які отримали поглиблену фахову підготовку на базі поліцейського коледжу. Основним завданням новоствореної поліцейської служби визначено запобігання, виявлення та розслідування порушень законодавства про захист тварин. Особливим напрямом діяльності є протидія контрабанді екзотичних тварин, що завдає невинуватної шкоди живій природі. Запроваджено загальнонаціональну цілодобову «гарячу лінію» за спеціальним номером екстреної служби 144 з метою оперативного виявлення фактів порушення законодавства про захист тварин [9].

2015 року в Норвегії за ініціативою Партії прогресу було започатковано реалізацію трирічного пілотного проекту щодо створення поліції захисту тварин (*Dyrepoliti* — у пер. з норв. «поліція тварин»), яким охоплено західний регіон країни *Sor-Trondelag*. Урядом було заявлено, що на стадії реалізації пілотного проекту розслідування відповідних правопорушень повинна здійснювати бригада у складі трьох висококваліфікованих поліцейських. Необхідність інституціоналізації органу обґрунтовувалася значною поширеністю порушень законодавства про захист тварин, пасивністю населення при реагуванні на подібні випадки (у 2014 році було зафіксовано лише 38 заяв про жорстоке поводження з тваринами) і неспроможністю поліції фахово реагувати на такі випадки через відсутність у її персоналу необхідних знань і навичок. Як наслідок, ефективність реагування поліції на подібні випадки залишалася недостатньою. Поліцейська статистика свідчить, що лише

2 % правопорушників притягувалися до кримінальної відповідальності у вигляді позбавлення волі (кримінальне законодавство передбачає за немотивоване вбивство тварини покарання у вигляді позбавлення волі до 3-х років). Партія зелених наполягає на закріпленні більш жорсткої санкції, «оскільки здатні завдавати страждань тваринам люди з часом створюють загрозу для людей». Передбачається, що найближчим часом буде розроблена необхідна нормативно-правова база для інституціоналізації загальнонаціональної поліцейської служби захисту тварин і напрацьовані оптимальні алгоритми реагування [10].

2013 року в поліції Тель-Авіва у рамках масштабної кампанії з протидії жорсткому поводженню з тваринами було створено профільний підрозділ, уповноважений здійснювати нагляд за додержанням закону про права тварин. До складу підрозділу увійшло 30 поліцейських-добровольців, які успішно опанували спеціальний навчальний курс, у розробленні та реалізації якого брали участь асоціації захисту тварин і волонтери. Працівники цього підрозділу повинні реагувати на повідомлення про жорстоке поводження з тваринами, перевіряти умови утримання тварин та відстежувати безпритульних тварин, здійснювати відповідну роз'яснювально-превентивну роботу з обов'язковим охопленням усіх вікових і соціальних груп тощо [11].

Законодавство Кіпру у сфері захисту тварин передбачає максимальне покарання за насильство стосовно

тварин у вигляді 1 року позбавлення волі та/або грошового штрафу до 1700 євро. Міністр юстиції Кіпру наголошує на недоцільності створення в структурі поліції спеціального відділу розслідувань злочинів проти тварин, оскільки профілактикою правопорушень і розслідуванням випадків правопорушення у територіальних громадах фактично займаються дільничні поліцейські. Також у кожному районному відділі поліції є працівники, уповноважені здійснювати кримінальне провадження у випадках жорсткого поводження з тваринами. Натомість громадськість продовжує наполягати на створенні поліції захисту тварин, працівники якої мають першочергово зосереджуватися на розслідуванні фактів побиття, заподіяння каліцтва або вбивства тварин, формуванні бази даних злочинців та осіб, які обґрунтовано підозрюються у вчиненні злочинів, тощо.

У Швеції також триває запекла суспільна дискусія навколо питання про залучення поліції до захисту тварин, спричинена створенням 2013 року адміністрацією лену Верmland відповідно до Закону «Про захист тварин» від 1988 року прецедентом щодо вилучення з компетенції муніципальних органів обов'язку піклуватися про безпритульних кішок та його покладання на поліцію. Керівництво поліції вважає таке рішення контроверсійним, оскільки не враховано специфіки поліцейської освіти й поліцейського спорядження, а замість виконання першочергових завдань у сфері протидії злочинності свій час «поліцейський патруль півдня витрачає на те, аби впіймати

кішку, доправити її до ветеринара та притулку для тварин». Поліція визнає безальтернативність запровадження державної інспекції захисту тварин, укомплектованої персоналом з відповідною освітою, підготовкою та спеціальним спорядженням.

У Республіці Польща зберігає чинність Закон «Про охорону тварин» від 21 серпня 1997 року, де визначено, що «тварина як здатна страждати жива істота не є річчю. Людина повинна виявляти до неї повагу, захист і турботу», а «органи публічної влади повинні вживати заходів з метою охорони тварин, співпрацюючи у цій сфері з відповідними національними і міжнародними інституціями та організаціями» [12]. Найбільшу активність у цій сфері традиційно виявляють громадські інспектори з охорони тварин, які тісно співпрацюють з поліцією та міською (гмінною) сторожею (муніципальною поліцією). Водночас останнім часом зоозахисний чинник ураховано в організації діяльності поліції. Так, за ініціативою Головної комендатури поліції Республіки Польща в кожному відділі боротьби з економічною злочинністю воєводських комендатур і Столичної комендатури поліції запроваджено інститут координатора з протидії кримінальним злочинам, передбаченим Конвенцією про міжнародну торгівлю видами фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення (Вашингтонською конвенцією) від 3 березня 1973 року [13]. До обов'язків координатора також віднесена реалізація завдань, пов'язаних із захистом тварин та навколишнього середовища. Координатор особисто здійснює розслідування

особливо тяжких/жорстоких злочинів проти тварин, а у випадках заподіяння окремому виду суттєвої шкоди розслідування злочинів покладено на територіальні підрозділи поліції. Решта справ розглядається координаторами районних відділів поліції у контексті здійснення загального моніторингу дотримання законодавства у сфері захисту тварин [14].

Важливою ініціативою Головної комендатури поліції Республіки Польща було проведення в листопаді 2010 року на базі національного Центру підготовки поліції в Легіоново міжнародного навчального семінару «Роль поліції в заходах у сфері захисту тварин», в якому брали участь представники Головної комендатури поліції, воєводських комендатур поліції, громадської організації Royal Society for the Prevention of Cruelty to Animals (Великобританія), Товариства піклування про тварин, Головного інспекторату ветеринарії, прокуратури та судів. Одним із найважливіших рішень цього репрезентативного форуму був імператив щодо нагальної необхідності ініціювання та подальшого розвитку територіальними підрозділами поліції тісної співпраці з профільними органами публічної влади й громадськими організаціями, статутною метою яких є діяльність у сфері захисту тварин [15].

Примітно, що своєрідною управлінсько-правовою новелою польської поліції стали розроблення та запровадження уніфікованих процедур (алгоритмів) реагування поліцейських «у ситуаціях за участю тварин з метою дотримання відповідного рівня

безпеки громадян і забезпечення гуманного поводження з тваринами, які становлять загрозу». Також створено єдиний алгоритм дій поліцейських в умовах дорожньо-транспортних пригод за участю тварин і затверджено вичерпну Пам'ятку дій чергових частин поліції в разі отримання повідомлення про жорстоке поводження з тваринами [16]. Головний комендант поліції зобов'язав територіальні підрозділи поліції запровадити на офіційних сайтах тематичну скриньку «Зелена сфера» як каналу оперативного обміну інформацією з обивателями та неурядовими інституціями щодо вчинення адміністративних правопорушень і злочинів, передбачених законодавством у сфері захисту тварин та охорони навколишнього середовища.

Комплексний аналіз стану європейського дискурсу та національних практик дає підстави виокремити кілька моделей інституціоналізації зоополіції, а саме: «загальнонаціональної моделі голландського зразка», що передбачає створення у складі національної поліції класичного вузькопрофільованого управління; «регіональної моделі норвезького зразка», що передбачає реалізацію пілотного проекту в межах окремої території з перспективою утворення спеціалізованого управління; «локальної моделі за досвідом поліції Тель-Авіва», що ґрунтується на створенні компактної служби на кшталт спеціального підрозділу поліції Тель-Авіва; «комплексної польської моделі розв'язання завдань у сфері захисту тварин скоординованими діями національної поліції та інших суб'єктів», що пе-

редбачає ствердження в межах поліцейської формації ієрархізованої зоозахисної мережі тощо.

Розглядаючи перспективу розбудови зоополіції в Україні, вважаємо необхідним зосередити увагу на таких аспектах:

— комплексний характер проблеми захисту тварин потребує системних заходів з метою новелізації нормативно-правової бази, модернізації державного механізму та консолідації зусиль державних і недержавних суб'єктів. Тому першочергово доцільно опрацювати питання щодо запровадження інституту урядового Уповноваженого з прав тварин та їхніх власників, спроможного забезпечити у загальнонаціональному масштабі координацію зоозахисної діяльності усіх дотичних суб'єктів;

— на нашу думку, в Україні недооцінюється потужний потенціал органів місцевого самоврядування у сфері захисту тварин. Тому доцільно законодавчо передбачити можливість створення муніципальних інспекцій із захисту прав тварин, наділених повноваженнями здійснювати правозастосовну діяльність. Розробляючи у перспективі законопроект про муніципальну поліцію, варто цю інституцію наділити широкими повноваженнями у сфері захисту тварин. Також вважаємо необхідним залучити окремі категорії працівників комунальної сфери (передусім робітників із комплексного прибирання та утримання будинків із прилеглими територіями) до участі в перманентному моніторингу стану додержання законодавства про захист тварин;

— мобілізації суспільства у сфері захисту тварин об'єктивно сприятиме використання потенціалу державно-приватного партнерства під час вирішення проблем, пов'язаних із забезпеченням гуманного ставлення до тварин та усунення створюваних тваринами загроз для публічної безпеки;

— безумовно, існує нагальна необхідність розбудови ефективного поліцейського механізму запобігання і протидії правопорушенням у сфері захисту тварин. Вважаємо, що особливу увагу варто приділити імплементації елементів чинної польської моделі, а також налагодженню партнерської взаємодії територіальних (відокремлених) підрозділів Національної поліції з Державною екологічною інспекцією України, органами місцевого самоврядування, зоозахисними неурядовими організаціями і громадянами тощо;

— необхідно суттєво підвищити рівень обізнаності персоналу поліції із зоозахисною проблематикою через запровадження спеціальних навчальних курсів для курсантів і слухачів відомчих вищих навчальних закладів, а також проведення тематичних занять у системі службової підготовки особового складу (насамперед для дільничних інспекторів поліції, патрульних поліцейських, слідчих);

— варто також приділити увагу підвищенню рівня компетентності прокурорів і суддів із зоозахисної проблематики.

Резюмуючи, зазначимо, що в європейських країнах ствердився висхідний тренд щодо інституціоналізації зоополіції, об'єктивно зумовлений

глибоким усвідомленням важливості одночасного ствердження високих правових стандартів гуманного поводження з тваринами, а також нейтралізації реальних і потенційних загроз для публічної безпеки та безпеки кожної людини внаслідок агресивної поведінки тварин або поширення ними певних захворювань. Слід визнати, що європейське співтовариство не створило уніфікованого стандарту. Натомість є спорадичні спроби розв'язати проблему з опорою на національні традиції правового регулювання і розбудови функціональних механізмів. Покращення стану захисту тварин в Україні полягає у вжитті комплексу заходів, спрямованих на імплементацію в національне законодавство європейських стандартів зоозахисної діяльності, підвищення інституційної спроможності Національної поліції через запровадження відповідної спеціалізації окремих посадових осіб, розроблення типових алгоритмів реагування і поглиблення компетентності персоналу поліції у зазначеній царині.

Список використаних джерел:

1. Про захист тварин від жорстокого поводження [Електронний ресурс] : Закон України від 21 лютого 2006 р. № 3447-IV. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3447-15>.
2. Про ратифікацію Європейської конвенції про захист домашніх тварин [Електронний ресурс] : Закон України від 18 вересня 2013 р. № 578-VII. — Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/578-18>.
3. Поліція. Відділ захисту тварин [Електронний ресурс] : Електронна петиція до

Президента України від 5 вересня 2015 р. № 22/002929-еп. — Режим доступу : <https://petition.president.gov.ua/petition/2929>.

4. Захистимо безпритульних тварин від знищення [Електронний ресурс] : Електронна петиція до Президента України від 7 квітня 2016 р. № 22/022940-еп. — Режим доступу : <https://petition.president.gov.ua/petition/22940>.

5. Створити в місті Києві спеціалізовану структуру на кшталт зоополіції [Електронний ресурс] : Електронна петиція до Київської міської ради від 28 липня 2016 р. — Режим доступу : <https://petition.kievcity.gov.ua/petition/?pid=4226>.

6. «Добрий дім Фельдман Екопарк» ініціює створення зоополіції [Електронний ресурс]. — Режим доступу : https://feldman-ecopark.com/uk/news/dobryy_dom_feldman_ekopark_initsiiruet_sozdanie_zoopolitsii.

7. Про Національну поліцію [Електронний ресурс] : Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19/page2>.

8. Про затвердження Положення про Державну екологічну інспекцію України [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2017 р. № 275. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/275-2017-%D0%BF>.

9. В Голландии создана полиция для защиты животных [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://newsland.com/user/4296648055/content/v-gollandii-sozdana-politsiia-dlia-zashchity-zhivotnykh/4194453>.

10. Полиция защиты животных [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://animalsave.ru/politsiya-zashchity-zhivotnyh-2/>.

11. В Тель-Авиве появилась полиция для защиты животных [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <https://newsland.com/user/4297707194/content/v-tel-avive-poiavilas-politsiia-dlia-zashchity-zhivotnykh/4506746>.

12. О ochronie zwierząt [Електронний ресурс] : ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. — Режим доступу : <http://isap.sejm.gov.pl/DetailsServlet?id=WDU19971110724>.

13. Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem, sporządzoną w Waszyngtonie, dnia 3 marca 1973 r. // Dziennik Ustawowy. — 1991. — Nr. 27. — Poz. 112.

14. Odpowiedź podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych Michała Deskura – z upoważnienia ministra – w sprawie naruszania przepisów ustawy z dnia 16 września 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz usrawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z dnia 26 marca 2012 r. [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.sejm.gov.pl/sejm7.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=11474453>.

15. Rola policji w podejmowaniu działań na rzecz ochrony zwierząt [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.policja.pl/pol/aktualnosci/60165,Rola-Policji-w-podejmowaniu-dzialan-na-rzecz-ochrony-zwierzat.html>.

16. Postępowanie w przypadku uzyskania informacji o okrutnym traktowaniu zwierząt srrona główna Komendy Stołecznej Policji w Warszawie [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.policja.waw.pl/pl/dla-policjantow/warto-wiedziec/inne/19031,Postepowanie-w-przypadku-uzyskania-informacji-o-okrutnym-traktowaniu-zwierzat.html>.

Проневич А. С. Институционализация полиции защиты животных (зоо-полиции) как восходящий управленческо-правовой тренд

Статья посвящена осмыслению артикулированных отдельными европейскими странами доктринальных и институционно-правовых основ образования полиции защиты животных (зоополиции). Особое внимание уделено обоснованию путей новеллизации отечественного законодательства, а также определению возможностей модернизации существующего национального механизма предотвращения и противодействия жестокого обращения с животными путем усиления институционной способности уполномоченных органов публичной власти и налаживания партнерского взаимодействия между всеми причастными субъектами.

Ключевые слова: полиция защиты животных (зоополиция), жестокое обращение с животными, зоозащитная деятельность, законодательство в сфере защиты животных.

Pronevych O. S. Institutionalization of animal protection police (animal police) as a rising European administrative and legal trend

The article describes a reflection of doctrinal and institutional and legal principles of animal protection police creation (animal police) articulated by some European countries. It focuses on the ways of improving national legislation and finding new possibilities to upgrade existing national mechanism for preventing and combating abuse of animals by strengthening the institutional capacity of authorized public authorities and setting up the partnership between all the involved entities.

A complex analysis of the European discourse and national practice gives the reasons to single out several models of animal police institutionalization. Among them: "Dutch national standard", which allows to create a special profile department as a part of national police; "Norwegian model of regions", which involves the implementation of a pilot project within a particular area to establish a profile management department; "TelAviv local police model", based on handy service such as TelAviv special police unit, "Polish complex model of problem-solving in the field of animal protection", coordinated by the National Police and other entities", which provides a nationwide animal protection hierarchical police network, setting up an effective interaction among different entities, the implementation of large-scale social projects, etc.

Key words: animal protection police (animal police), animal abuse, animal protection activity, legislation on the protection of animals.